

**POSTANOWIENIE
o umorzeniu śledztwa**

Dnia 6 grudnia 2021 r.

..... Ewa Koj prokurator.....
(imię, nazwisko i stanowisko).

Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w ...Katowicach.....

po zapoznaniu się z aktami śledztwa w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej także zbrodnię przeciwko ludzkości, popełnionej z motywów politycznych przez nieustalonych funkcjonariuszy Polski Ludowej, stanowiącej represję, polegającej na dokonaniu zabójstwa między 6 a 13 lipca 1947 r. w Raciborzu, 76 kobiet poprzez zadanie im ran kłutych,

tj. o przestępstwo z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 2 ust. 1 i z art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. 2021. 177 t.j.),

p o s t a n o w i ł :

umorzyć śledztwo

w sprawie zbrodni komunistycznej, stanowiącej także zbrodnię przeciwko ludzkości, popełnionej z motywów politycznych przez nieustalonych funkcjonariuszy Polski Ludowej, stanowiącej represję, polegającej na dokonaniu zabójstwa między 6 a 13 lipca 1946 r. w Raciborzu, 76 kobiet poprzez zadanie im ran kłutych,

tj. o przestępstwo z art. 148 § 1 kk w zw. z art. 2 ust. 1 i z art. 3 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 roku o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz.U. 2021. 177 t.j.),

-wobec ustalenia, iż czynu nie popełniono art. 17 § 1 pkt 1 kpk,

U Z A S A D N I E N I E

Do tut. Komisji, za pośrednictwem BBH IPN w Katowicach, przekazano list elektroniczny Pana Kamila Kotasa dotyczący niezgodnego z prawem wysiedlenia w dniu 6.07.1946 r. mieszkańców ziemi raciborskiej - Niemców i Morawian oraz ujawnienia w dniu 13.07.1946 r. w Raciborzu, w budynku przy ul Klasztornej zwłok 76 kobiet z ranami kłutymi w okolicy serca.

Informacja oparta jest na raporcie ostrawskiej bezpieki z dn. 9.08.1946 r. dla Czechosłowackiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, przekazany Ministerstwu Spraw Zagranicznych, zgodnie z którym zbrodni mieli dopuścić się pijani milicjanci. Z BBH otrzymano informację historyczną, zawierającą wskazanie archiwów posiadających w swoich

zasobach dokumenty w oparciu o które można zweryfikować informacje o opisanej zbrodni. Informację przygotowano.

W świetle powyższego w dniu 27.07.br. wszczęto śledztwo.

Przetłumaczono informację o stosunkach na Raciborszczyźnie Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Państwowego, ekspozytury w Ostrawie przedstawioną Ministerstwu Spraw Wewnętrznych pod sygn. Z/z-312/45 a następnie Ministerstwu Spraw Zagranicznych - Wydział II w Pradze. Wynika z niej między innymi, iż w dniu 13.07.1946 r. podczas przekopywania przyłącza wodociągu w Raciborzu tamtejsi robotnicy poczuli, że z piwnicy byłej szkoły ekonomicznej przy ul. „Klosterweg” wydobywa się ostry zapach. Niektórzy z nich przedostali się do piwnicy w tym budynku, w wyniku czego stwierdzili, że znajduje się tam w sumie 76 zwłok kobiet i dziewcząt w wieku od 17 do 35 lat, z ranami kłutymi w okolicach serca. Wszystkie zwłoki można było jeszcze rozpoznać. Wiadomość o tym rozeszła się zaraz po Raciborzu, więc następnego dnia pod wskazanym budynkiem zjawilo się wielu miejscowych obywateli, którzy chcieli się przekonać czy pomiędzy ofiarami nie znajdą kogoś ze swoich krewnych, którzy zostali tydzień wcześniej wywiezieni. Jednak w nocy z soboty na niedzielę dn. 14.07.1946 r. zostały wszystkie zwłoki z piwnicy wywiezione samochodami ciężarowymi w nieznanym kierunku. Między ludźmi krążyły pogłoski, że pomordowane kobiety i dziewczyny zostały najpierw zgwałcone a następnie zamordowane. Zdarzyło się bowiem kilka przypadków, że polscy milicjanci w stanie nietrzeźwym dopuścili się gwałtów na kobietach, a w przypadku odmowy grozili im także bronią. Bliższych szczegółów tego przypadku nie udało się miejscowym urzędom aż do tej pory potwierdzić.

Zgodnie z informacją historyka BBH Sebastiana Rosenbauma, aby ustalić szczegóły wydarzeń z Raciborza wskazane byłoby przeprowadzenie kwerend archiwalnych w zbiorach archiwów w Polsce w Archiwum Akt Nowych, w Archiwum Państwowym w Katowicach, Archiwum Państwowym w Katowicach Oddział w Raciborzu, Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, ale także w Niemczech i Czechach.

W związku z tym zapoznano się z jednostkami archiwalnymi z zasobu AIPN zamieszczonymi w Repertorium Cyfrowym:

- PN Wr 07/94, IPN Wr 07/95, IPN Wr 07/99 sprawozdania dekadowe z pracy operacyjnej Referatu V PUBP od 07-01-1946 do 27-07-1946, od 17-07-1946 do 27-12-1946, które zawierają następujące informacje: Stan polityczno - moralny ludności, z inwigilacji duchowieństwa, organizacji niepolitycznych młodzieżowych, partii politycznych (PSL, WRN, SL, Wici, ZWM), samorządów i administracji, stan pracowników stan sieci agenturalnej dot.

pozyskiwanych informatorów, agenturalno operacyjna praca referatu, brak odniesienia do postępowania.

- IPN Wr 07/99 materiały różne UB/SB pow. Raciborskiego, zawierają różne informacje i sprawozdania od 1945 do 1966 r., brak odniesienia do postępowania.

- IPN BU 00294/45, t. 37 wykazy dot. napadów i zabójstw w latach 1946-1948, nie ma tam żadnej wzmianki na temat będący przedmiotem postępowania.

Drogą elektroniczną zwrócono się do archiwów: Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Czeskiej, akt bezpieczeństwa Republiki Czeskiej o sprawdzenie czy w tamt. zasobach znajdują się inne dokumenty niż opisana wyżej informacja dotycząca zbrodni będącej przedmiotem śledztwa.

Z Archiwum akt bezpieczeństwa Republiki Czeskiej w dniu 27.09.br. otrzymano odpowiedź, iż wniosek skierowany został do opracowania przez wydział zespołów archiwalnych MSW Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej, Bezpieczeństwa Państwowego i wojsk MSW. Brak dalszych informacji. Natomiast Archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Czeskiej w dniu 12.10.br. przesłało 25 kart dokumentów. Powołano biegłego języka czeskiego celem dokonania opisu załączonych dokumentów oraz w zależności od dalszych ustaleń ich tłumaczenia. W żadnym z przetłumaczonych dokumentów nie ujawniono wzmianki o zbrodni, mimo, iż zawierają one informacje o rzekomych prześladowaniach przez polską milicję Czechów i Morawian. Dokumenty zostały wytworzone w okresie od sierpnia 1945 r. do marca 1946 r. i stanowią:

- Informację o sytuacji na ziemi raciborskiej i głubczyckiej. Na przykładzie miejscowości Nasile, Branice, Kietrz, Racibórz opisywane są w niej zaniedbania strony polskiej w stosunku do ludności miejscowej polegające na braku opieki medycznej, żywnościowej, prześladowaniach ludności przez polskie organy władzy, internowaniach ludności morawskiej w obozach, zaopatrywaniu tylko przesiedlonej ludności polskiej itp. Ponieważ nie podjęto żadnych prac naprawczych w zakresie usuwania szkód wojennych ludność miejscowa optowała za przyłączeniem do Czechosłowacji. Spis ludności pokazał że 2/3 ludności zadeklarowała opcję polską, ale tylko ze względu na obawy przed utratą reszty majątku, który im pozostał. Sugeruje się, że jakiegokolwiek działania naprawcze podejmowane były tylko pod naciskiem władz sowieckich. W dokumencie nie występuje żadna data, ale założyć należy że opisywane zdarzenia dotyczą roku 1945.

- Dokument z 01.02.1946 r. Memorandum w sprawie ziemi raciborskiej i głubczyckiej. Historia ustanowienia delimitacji granicznej dot. w/w terenów przez komisję międzynarodową w 1920 r.

- Notatka z dn.5.02.1946 r. – Zarys debaty o ziemi raciborskiej i głubczyckiej na konferencji pokojowej w Paryżu w 1919 r. według Davida Huntera Millera.

- Protest Ministerstwa Spraw Zagranicznych Czechosłowacji z dn. 30.10.1945 r. w sprawie rozpowszechniania przez Polskę map z oznaczeniem części terytorium Czechosłowacji (Zaolzia) jako obszaru przynależnego do województwa śląskiego.

- Informację czechosłowackiego MSZ o prześladowaniach przez polską milicję obywateli czeskich na obszarach Kłodzka, Raciborszczyzny, Głubczyc, Orawy i Spisza, a także Opola, Strzelec i polskiego Śląska Cieszyńskiego w skutek czego pokrzywdzeni porzucają swoje majątki i uciekają na teren Czechosłowacji w której wskazano konkretne przypadki z miejscowości Cisownica, Leszna Górna i Wisła na Śląsku Cieszyńskim.

- Dokument pod nazwą „Ucisk społeczeństwa czeskiego na ziemi głubczyckiej i raciborskiej”, zawierający opis sytuacji na w/w obszarach z uzasadnieniem roszczeń czechosłowackich i poczynaniami strony polskiej. Kwestia deportacji ludności miejscowej przez władze polskie.

- Meldunek czechosłowackiego MON z dn. 18.02.1946 r. w sprawie ziemi raciborskiej, głubczyckiej i Koźła z informacją o planowanych manifestacjach ludności miejscowej za przyłączeniem w/w terenów do Czechosłowacji, wzmianki o budowie przez Polskę linii obronnych przeciwko Czechosłowacji.

- Wniosek władz czechosłowackich do strony polskiej z 1946 r. o konieczności przeprowadzenia weryfikacji osób pod kątem przynależności do narodowości czeskiej na spornych terenach ziemi raciborskiej i głubczyckiej i utworzenia w związku z tym komisji weryfikacyjnej.

- Informację z dn. 15.08.1945 r. o losie deportowanych przez Polaków Morawian z miejscowości Vehovice, Drzkovice, Boboluski na początku lipca 1946 r. zawierająca opisy wysiedleń rodzin morawskich w celu zwolnienia domów pod zasiedlenie repatriantów z Polski. Informacja o zastrzeleniu w dniu 9.08.1946 r. przez polską straż graniczną 3 kobiet przekraczających nielegalnie granicę w stronę Czechosłowacji „w celu ucieczki przed polskim terrorem”.

- Pismo z czechosłowackiego MSW do MSZ z dn. 21.11.1945 r. w sprawie incydentów polskich przeciwko Czechom, w której poruszono min. kwestie prowadzenia ostrzału przez polskich milicjantów i pograniczników osób i zabudowań po stronie czeskiej zgłaszane przez placówkę SB w Nowym Boguminie, do którego dodano protokoły przesłuchań:

- Antoniego Ocenaska z 12 listopada 1945 sporządzonego w oddziale SB w Nowym Boguminie. W trakcie powrotu z robót w Niemczech zatrzymany przez polską milicję.

- Karla Hovorka, Adolfa Jelinka, Pavla Pospisila z dn. 9.10.1945 r. oddział SB w Nowym Boguminie. Zeznania dotyczą sprawy stosunków Czechosłowaków osiadłych w Polsce. Opisy przykładów prześladowań polskich.

- Notatka ambasadora czechosłowackiego w Warszawie z czerwca 1945 r. w sprawie kontaktów z polskim ministrem Rzymowskim i wiceministrem Bermanem w sprawie ziemi kłodzkiej oraz zbrojnego zajęcia przez Czechosłowację miejscowości Chałupki.

- Meldunek czechosłowackiego dowódcy rejonu Śląsk z dn. 10.06.1945 r. w sprawie incydentu w miejscowości Hat (czechosłowacka miejscowość między Raciborzem a Hulczynem) dotyczącym interwencji wojskowej polskiej na terenie miejscowości w granicach Czechosłowacji.

- Informację dyplomaty czechosłowackiego Zdenka Ehlera z dn. 16.02.1946 r. z rozmów kularowych podczas rokowań czechosłowacko-polskich z ministrem Władysławem Kiernikiem w sprawie ustaleń granicznych między obu państwami.

- Wyniki rokowań czechosłowacko-polskich z dn. 21.03.1946 r. w sprawach gospodarczych, handlowych, komunikacji wodnej, kultury.

- Informację dyplomaty czechosłowackiego Zdenka Ehlera z dn. 6.03.1946 r. w sprawie rokowań czechosłowacko-polskich.

- Pismo czechosłowackiego MSW do MSZ w sprawie sytuacji na Raciborszczyźnie. Rozebranie części mostów na Odrze (w większości uszkodzonych podczas działań wojennych) jest tłumaczone jako przygotowywanie do ustalenia nowej linii granicznej z Czechosłowacją na rzece Odrze. W piśmie wspomniano też o pogarszającej się sytuacji żywnościowej miejscowej ludności, a także małej ilości pieniądza będącego w obrocie (zaległości w wypłatach wynagrodzeń). Ponadto wskazano się na wzrost alkoholizmu ludności, szczególnie wśród kolejarzy i zarzucano stronie polskiej brak przeciwdziałania w tym kierunku.

Zwrócono się do biskupa opolskiego, biskupa gliwickiego i arcybiskupa katowickiego o sprawdzenie czy w dokumentach archiwalnych parafii ówczesnego powiatu raciborskiego znajdują się zapisy, które potwierdzałyby zaistnienie zbrodni. Uzyskano odpowiedź negatywną z diecezji gliwickiej, w której jednocześnie przekazano kopie artykułu Kamila Kotasa opublikowanego na portalu ziemiaraciborska.pl. Biskup opolski przekazał prośbę proboszczom podległych parafii. Nie uzyskano żadnej informacji dotyczącej zbrodni.

W świetle powyższego wobec braku dowodów w archiwach czeskich uprawdopodobniających zaistnienie zbrodni, zrezygnowano z pozyskania wskazanych przez historyka dokumentów z Archiwum Federalnego w Berlinie, zwłaszcza, iż większość z nich

dotyczy 1945 r. Odstąpiono również od oględzin zespołu z Archiwum Akt Nowych Ministerstwo Ziem Odzyskanych w Warszawie Powiat Racibórz. Sprawozdania poinspekcyjne z kontroli Starostwa Powiatowego. Dochodzenia w sprawach nadużyć. Skargi, zażalenia i prośby ludności miejscowej na postępowanie władz, 1946. Zespół jest dostępny od kilkudziesięciu lat dla historyków i gdyby zawierał informacje o masowej zbrodni zabójstwa z pewnością zostałyby ona ujawniona.

Mając powyższe na uwadze postanowiono jak na wstępie.

**Prokurator Oddziałowej Komisji
Ścigania Zbrodni przeciwko
Narodowi Polskiemu w Katowicach
Ewa Koj**

- **Pouczenie:**
- Stronom przysługuje prawo przejrzenia akt sprawy i złożenia zażalenia na powyższe postanowienie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 306 § 1 kpk i 465 § 2 kpk)
- Zażalenie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie. Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2, art. 460 kpk).
- Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego lub odmowie jego wszczęcia sąd wskazuje powody uchylenia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są dla prokuratora wiążące (art. 330 § 1 kpk). Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia wydaje ponowne postanowienie o umorzeniu. Postanowienie to podlega zaskarżeniu tylko do prokuratora nadrzędnego. W razie utrzymania w mocy zaskarżonego postanowienia pokrzywdzony, który dwukrotnie wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 i 1a, może wnieść do sądu akt oskarżenia określony w art. 55 § 1 - o czym należy go pouczyć. (art. 330 § 2 kpk).
- Akt oskarżenia winien spełniać wymogi określone w art. 55 § 1 i 2 kpk.
- Na rozstrzygnięcie co do dowodów rzeczowych zażalenie przysługuje również osobie, od której odebrano przedmioty lub która zgłosiła do nich roszczenie (art. 323 § 2 kpk).

Zarządzenie:

1. Stosownie do art. 100 § 2 i 140 kpk odpis postanowienia doręczyć:

- podejrzanemu(ej)
- obrońcy podejrzanego(ej)
- Pokrzywdzonemu - nie ustalono.
- Osobie składającej zawiadomienie o przestępstwie
 - Kamil Kotas – drogą elektroniczną
- 2. Stosownie do art. 156§ 5 kpk doręczyć.....

6.12.21
(data i podpis)

Niepotrzebne skreślić

*) Niepotrzebne skreślić

